

BESLUT

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT

av den 29 juli 2011

om medgivande av ett undantag på begäran av Belgien för regionen Flanderns räkning i enlighet med rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket

[delgivet med nr K(2011) 4503]

(Endast den nederländska texten är giltig)

(2011/489/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt,

med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket⁽¹⁾, särskilt punkt 2 tredje stycket i bilaga 3, och

av följande skäl:

(1) Om den mängd stallgödsel som en medlemsstat avser sprida per hektar och år skiljer sig från den mängd som anges i punkt 2 andra stycket första meningen och i punkt 2 a i bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG bör mängden fastställas så att den inte inverkar på möjligheten att uppnå de mål som anges i artikel 1 i det direktivet. Den måste också vara motiverad på grundval av objektiva kriterier, såsom i detta fall lång vegetationsperiod och grödor med stor kväveupptagningsförmåga.

(2) Den 21 december 2007 antog kommissionen beslut 2008/64/EG om medgivande av ett undantag på begäran av Belgien för regionen Flanderns räkning i enlighet med rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket⁽²⁾, enligt vilket Konungariket Belgien i Flandern på vissa villkor får tillåta spridning av upp till 250 kg kväve per hektar och år från stallgödsel på skiften med vall och majs med insädd av gräs, samt upp till 200 kg kväve per hektar och år från stallgödsel på skiften med höstvetete följt av en fånggröda och med betor.

(3) Det undantag som medgavs genom beslut 2008/64/EG berörde cirka 3 300 jordbrukare och 83 500 hektar jordbruksmark och upphörde att gälla den 31 december 2010.

(4) Den 15 mars 2011 lämnade Belgien för regionen Flanderns räkning in en begäran till kommissionen om förlängning av undantaget enligt punkt 2 tredje stycket i bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG.

(5) Det begärda undantaget gäller Belgiens planer på att i Flandern på vissa gårdar tillåta spridning av upp till 250 kg kväve per hektar och år från stallgödsel från betesdjur och separerad grisgödsel på skiften med vall, majs med insädd av gräs och klippt vall eller klippt råg följt av majs, samt upp till 200 kg kväve per hektar och år från stallgödsel och separerad grisgödsel på skiften med höstvetete eller rågvete följt av en fånggröda och med betor.

(6) Flandern fastställde tydliga vattenkvalitetsmål som skulle nås under de två kommande åtgärdsprogrammets perioder. När det gäller kvaliteten på ytvatten ska Flandern ha nått kraven på 50 mg nitrater per liter vid 84 % av övervakningsnätets stationer 2014 och vid 95 % av stationerna 2018. När det gäller ytligt grundvatten, som har en långsammare återhämtningstakt, ska den genomsnittliga nitrathalten minska med 10 % till 2014 och 20 % till 2018 jämfört med genomsnittsnivån 2010, som låg på 40 mg nitrater per liter. Man koncentrerar sig särskilt på de hydrogeologiskt likartade områden där nitralthalten i ytligt grundvatten i genomsnitt ligger över 50 mg nitrater per liter och där genomsnittshalten måste minska med 5 mg nitrater per liter under var och en av åtgärdsprogrammets perioder.

(7) För att kunna nå de här målen har Flandern upprättat ett skärpt åtgärdsprogram för perioden 2011–2014. Man kommer att se över strategin 2014 och fastställa vilka eventuella ytterligare åtgärder som måste vidtas inom ramen för åtgärdsprogrammet för 2015–2018 för att se till att de fastställda vattenkvalitetsmålen nås.

⁽¹⁾ EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 16, 19.1.2008, s. 28.

- (8) Den lagstiftning som genomför direktiv 91/676/EEG i Flandern, dekretet om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket av den 22 december 2006 (nedan kallat *stallgödseldekretet*), ändrades⁽¹⁾ i enlighet med åtgärdsprogrammet för perioden 2011–2014 den 6 maj 2011 och ska tillämpas tillsammans med detta beslut.
- (9) Stallgödseldekretet gäller hela Flandern.
- (10) I stallgödseldekretet³ anges gränser för tillförseln av både kväve och fosfor.
- (11) Det underlagsmaterial som presenteras i begäran visar att den föreslagna mängden på 250 respektive 200 kg kväve per hektar och år från stallgödsel är motiverad på grundval av objektiva kriterier såsom lång vegetationsperiod och grödor med stort kväveupptag.
- (12) Kommissionen anser efter att ha gjort en granskning av begäran att de föreslagna mängderna på 250 respektive 200 kg kväve per hektar och år från stallgödsel och separerad gräsgödsel inte inverkar på möjligheten att uppnå de mål som anges i direktiv 91/676/EEG, under förutsättning att vissa strikta villkor uppfylls utöver de skärpta åtgärder som vidtas inom ramen för åtgärdsprogrammet för perioden 2011–2014.
- (13) För att undvika att tillämpningen av det begärda undantaget leder till en intensifierad djuruppfödning bör de behöriga myndigheterna se till att antalet djur som får hållas på varje gård begränsas (utsläppsrätter för näringsämnen) i Flandern enligt bestämmelserna i stallgödseldekretet.
- (14) De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från den nitratkommitté som inrättades enligt artikel 9 i direktiv 91/676/EEG.
- a) *gårdar*: jordbruksföretag med eller utan djuruppfödning,
- b) *skifte*: ett enskilt fält eller en samling fält som är likartade i fråga om grödor, jordtyp och gödslingsmetoder,
- c) *vall*: permanent eller tillfällig vall (tillfällig vall ligger vanligen mindre än fyra år),
- d) *grödor med högt kvävebehov och lång vegetationsperiod*: vall, majs med insädd av gräs före eller efter skörden, varvid gräset har slagits och avlägsnats från fältet och fungerar som fånggröda, klippt vall eller klippt råg följd av majs, höstvetete eller rågvete följt av en fånggröda, sockerbetor eller foderbetor,
- e) *betesdjur*: nötkreatur (med undantag av gödkalvar), får, getter och hästar,
- f) *gödselseparering*: process där gräsgödsel delas upp i två fraktioner, en fast och en flytande fraktion, och som utförs för att förbättra spridningen på mark och återvinna mer kväve och fosfor,
- g) *separerad gödsel*: den flytande fraktion som erhålls vid gödselseparering,
- h) *spillvatten med låg kväve- och fosfathalt*: separerad gödsel med en högsta kvävehalt på 1 kg per ton spillvatten och med en högsta fosfathalt på 1 kg per ton spillvatten, och
- i) *markprofil*: jordskiktet under marknivån ned till ett djup på 0,90 m, om inte den högsta grundvattennivån i genomsnitt ligger högre; i det senare fallet ska markprofilen vara ned till ett djup som är genomsnittet av den högsta grundvattennivån.

Artikel 3

Tillämpningsområde

Detta beslut ska tillämpas från fall till fall, och enligt de villkor som anges i artiklarna 4–7, på en gårds specificerade skiften som odlas med grödor med högt kvävebehov och lång vegetationsperiod.

Artikel 4

Årlig ansökan och åtagande

1. Jordbrukare som vill medges ett undantag enligt detta genomförandebeslut ska varje år senast den 15 februari lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna. För 2011 gäller att jordbrukarna ska lämna in den årliga ansökan senast den 15 juli.

2. I samband med denna årliga ansökan ska de skriftligen åta sig att uppfylla villkoren i artiklarna 5, 6 och 7.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det undantag som Konungariket Belgien har begärt för regionen Flanderns räkning genom en skrivelse av den 15 mars 2011, i avsikt att tillåta en större mängd stallgödsel än vad som anges i punkt 2 andra stycket första meningen och i punkt 2 a i bilaga 3 till direktiv 91/676/EEG, medges under förutsättning att villkoren i detta beslut uppfylls.

Artikel 2

Definitioner

I detta beslut avses med

⁽¹⁾ Belgisch Staatsblad, 13.5.2011, s. 27876

Artikel 5

Gödselseparering

1. Den fasta fraktion som erhålls vid gödselsepareringen ska levereras till auktoriserade återvinningsanläggningar i syfte att reducera lukt och andra utsläpp, förbättra de jordbrukstekniska och hygieniska egenskaperna, underlätta hanteringen och förbättra återvinningen av kväve och fosfat. Den återvunna produkten får inte spridas på jordbruksmark i Flandern utom i parker, grönområden och privata trädgårdar.

2. Jordbrukare som har beviljats ett undantag och som utför gödselseparering ska varje år till de behöriga myndigheterna lämna in uppgifter om mängden gödsel som har sänts till separering, mängden och bestämmelseorten för den fasta fraktionen och för den separerade gödseln samt deras kväve- och fosforhalt.

3. De behöriga myndigheterna ska fastställa och regelbundet uppdatera metoderna för att bedöma den separerade gödselns sammansättning, variationerna i sammansättningen och effektiviteten i separationen för varje gård som omfattas av ett enskilt undantag.

4. Ammoniak och andra utsläpp från gödselseparering ska samlas upp och behandlas för att minska miljöeffekterna och den skadliga inverkan på miljön av de anläggningar som orsakar högre utsläpp än referenssituationen, vilken är lagring och spridning av oseparerad stallgödsel på jordbruksmark. I detta syfte ska en förteckning över de anläggningar som orsakar utsläpp som måste behandlas upprättas och uppdateras regelbundet.

Artikel 6

Spridning av stallgödsel och andra gödselmedel

1. I enlighet med villkoren i punkterna 2–11 får den mängd stallgödsel från betesdjur, separerad gödsel samt spillvatten med låg kväve- och fosfathalt som varje år sprids på skiften som har beviljats ett undantag, inklusive gödsel som sprids av djuren själva, inte överskrida 250 kg kväve per hektar och år på skiften med

a) vall och majs med insädd av gräs,

b) klippt vall följd av majs,

c) klippt råg följd av majs,

och 200 kg kväve per hektar och år på skiften med

d) höstvetete följt av en fånggröda,

e) rågvete följt av en fånggröda,

f) sockerbetor eller foderbetor.

2. Separerad gödsel som inte definieras som spillvatten med låg kväve- och fosfathalt får endast spridas på skiften som har

beviljats ett undantag om förhållandet kväve/fosfat (N/P_2O_5) är minst 3,3.

3. Spridningen av spillvatten med låg kväve- och fosfathalt ska begränsas till högst 15 ton per hektar.

4. Den totala kväve- och fosfattillförseln ska vara anpassad till den berörda grödans näringsbehov, och ska ta hänsyn till kvävetillförseln från marken och den ökade kvävemängden från stallgödsel till följd av separeringen. Den får för alla grödor och i alla händelser inte överskrida de högsta tillåtna mängderna fosfat och kväve som i åtgärdsprogrammet antingen uttrycks som total eller effektiv kvävehalt.

5. Användning av fosfat från handelsgödsel är förbjuden på skiften med undantag.

6. För varje gård ska det finnas en gödslingsplan för hela arealen som beskriver växtföljden samt den planerade spridningen av stallgödsel och kväve- och fosforgödselmedel. Den ska finnas tillgänglig på gården senast den 15 februari varje kalenderår.

Gödslingsplanen ska omfatta följande:

a) Antalet djur och en beskrivning av inhysnings- och lagringssystemen, inklusive lagringskapaciteten (volymen) i det aktuella lagret.

b) En beräkning av kväve- och fosformängderna i den stallgödsel som produceras på gården.

c) En beskrivning av gödselsepareringen och den separerade gödselns förväntade egenskaper.

d) Mängd, typ och egenskaper för den stallgödsel som skickas från eller tas emot på gården.

e) Växtföljd och areal för skiften med grödor med högt kvävebehov och lång vegetationsperiod och för skiften med andra grödor.

f) Grödornas förväntade kväve- och fosforbehov för varje skifte.

g) En beräkning av spridningen av kväve och fosfor från stallgödsel på varje skifte.

h) En beräkning av spridningen av kväve och fosfor från handelsgödsel och andra gödselmedel på varje skifte.

Planerna ska ses över senast sju dagar efter det att ändringar i jordbruksmetoderna företagits, för att garantera att planerna överensstämmer med de använda jordbruksmetoderna.

7. Varje gård ska ha en bokföring över gödselanvändningen som beskriver vilka mängder stallgödsel och kvävegödselmedel som sprids och under vilken tid.

8. Varje gård som har beviljats ett undantag ska tillhandahålla resultat från jordanalyser av kväve- och fosforhalter. Jordproverna och jordanalyserna av kväve- och fosforhalter ska genomföras senast den 1 juni och minst vart fjärde år för varje område inom gården som är likartat när det gäller växtföljd och markförhållanden. Minst en analys ska göras per fem hektar mark.

9. Nitrathalten i markprofilen ska mätas varje år på hösten och senast den 15 november på minst 6 % av de skiften som har beviljats undantag, och på 1 % av de övriga skiften som används av de gårdar som har beviljats undantag på ett sådant sätt att minst 85 % av dessa gårdar berörs av mätningarna. Minst tre prover från tre olika markskikt inom markprofilen ska tas per två hektar jordbruksmark.

10. Stallgödsel, separerad gödsel eller spillvatten med låg kväve- och fosforhalt, vars totala kvävehalt överskrider 0,60 kg kväve per ton, handelsgödsel och andra gödselmedel får inte spridas på skiften som har beviljats undantag mellan den 1 september och den 15 februari det därpå följande året.

11. Minst två tredjedelar av mängden kväve från stallgödsel, med undantag för kväve från stallgödsel från betesdjur, ska spridas före den 31 maj varje år.

Artikel 7

Brukningsmetoder

Jordbrukare som medges ett enskilt undantag ska vidta följande åtgärder:

- a) Vall ska plöjas på våren för alla jordarter utom lerjord.
- b) Vall på lerjord ska plöjas före den 15 september.
- c) Vall på skiften som har beviljats undantag får inte innehålla sådda baljväxter eller andra växter som binder atmosfäriskt kväve.
- d) En gröda med högt kvävebehov ska sås inom två veckor efter att vall har plöjts, och gödselmedel får inte spridas det år då permanent vall plöjs.
- e) Fånggrödor ska sås inom två veckor efter höstvete- eller rågvetesörden och senast den 10 september.
- f) Fånggrödor får inte plöjas ned före den 15 februari, detta i syfte att garantera att jordbruksmarken har ett växttäckande återför höstens nitratförluster från de lägre markskikten och begränsar vinterförlusterna.

Artikel 8

Andra åtgärder

De behöriga myndigheterna ska se till att de undantag som medges för spridning av separerad gödsel är förenliga med

den kapacitet som finns i de anläggningar som godkänts för separering av stallgödsel och den fasta fraktionen.

Artikel 9

Åtgärder när det gäller gödselproduktion och -transport

1. De behöriga myndigheterna ska se till att gränsen för det antal djur som får hållas på varje gård (utsläppsrätter för näringsämnen) i Flandern respekteras i enlighet med bestämmelserna i stallgödseldekretet.

2. De behöriga myndigheterna ska se till att gödseltransporter som utförs av ackrediterade transportörer registreras med hjälp av geografiska positioneringssystem från och med den 1 januari 2012. Fram till detta datum ska de behöriga myndigheterna se till att gödseltransporter som utförs av ackrediterade transportörer som har klassificerats i kategorierna A 5°, A 7°, B och C enligt artiklarna 4 och 5 i det flamländska ministerdekretet av den 19 juli 2007⁽¹⁾ registreras med hjälp av geografiska positioneringssystem.

3. De behöriga myndigheterna ska se till att kväve- och fosforhalten i gödselsammansättningen analyseras före varje transport. Gödselproverna ska analyseras av erkända laboratorier och analysresultaten ska meddelas de behöriga myndigheterna och den mottagande jordbrukaren.

4. De behöriga myndigheterna ska se till att ett dokument som anger den mängd stallgödsel som transporteras samt gödslets kväve- och fosforhalt är tillgängligt under transporten.

Artikel 10

Övervakning

1. Den behöriga myndigheten ska se till att kartor som visar procentandelen gårdar, antalet skiften, procentandelen djur, procentandelen jordbruksmark och lokal markanvändning som omfattas av enskilda undantag i varje kommun framställs och uppdateras varje år. Uppgifter om växtföljder och jordbruksmetoder på gårdar som omfattas av enskilda undantag ska samlas in och uppdateras varje år.

2. Det övervakningsnät för provtagning av ytvatten och ytligt grundvatten som inrättades enligt beslut 2008/64/EG ska upprätthållas i syfte att bedöma undantagets effekter på vattenkvaliteten. Antalet ursprungliga övervakningsstationer får inte minskas, och stationernas placering får inte ändras under den period som detta beslut gäller.

3. En skärpt övervakning ska genomföras i avrinningsområden på sandjordar.

⁽¹⁾ Belgisch Staatsblad, 31.8.2007, s. 45564, enligt vissa artiklar i stallgödseldekretet.

4. De övervakningsstationer som täcker minst 150 gårdar, och som inrättades enligt beslut 2008/64/EG, ska upprätthållas för att samla in uppgifter om kväve- och fosforhalter i markvattnen, om mineralkväve i markprofilen och motsvarande kväve- och fosforförluster genom rotzonen ut i grundvattnet samt om kväve- och fosforförluster genom avrinning på och under markytan, både i områden som omfattas av undantag och i övriga områden. Övervakningsstationerna ska omfatta de viktigaste jordarterna (ler-, silt-, sand- och lössjordar) samt gödslingmetoder och grödor. Övervakningsnätets sammansättning får inte ändras under den tid som det här beslutet gäller.

Artikel 11

Kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska se till att alla ansökningar om undantag genomgår en administrativ kontroll. Om kontrollen visar att villkoren i artiklarna 5, 6 och 7 inte är uppfyllda ska den sökande informeras. I sådana fall ska ansökan anses ha avslagits.

2. Det ska upprättas ett fältkontrollprogram grundat på riskanalys samt på resultat från tidigare års kontroller och resultat från allmänna stickprovskontroller av tillämpningen av lagstiftning som genomför direktiv 91/676/EEG. Fältkontroller ska göras på minst 5 % av de gårdar som omfattas av ett enskilt undantag och ska avse de villkor som anges i artiklarna 5, 6 och 7 i detta beslut. Om kontrollen visar att villkoren inte har uppfylls ska den sökande informeras. I sådana fall ska ansökan om undantag för nästa år anses ha avslagits.

3. Resultaten av mätningarna enligt artikel 6.8 ska kontrolleras. Om kontrollen visar att gränsvärdet i stallgödseldekretet har överskridits ska jordbrukaren informeras om det och ansökan om ett undantag för skiftet eller skiftena avslås för nästa år.

4. De behöriga myndigheterna ska, grundat på en riskbedömning och på resultaten av de administrativa kontroller som avses i punkt 1, se till att minst 1 % av gödseltransporterna kontrolleras på plats. Dessa kontroller ska omfatta kontroll av att kraven på ackreditering uppfylls, granskning av följedokument, kontroll av stallgödsels ursprung och bestämmelseart samt provtagning på den transporterade gödseln. Gödselproverna kan tas under lastning, där så är lämpligt med hjälp av automatiska provtagare på fordonen. Gödselproverna ska analyseras av laboratorier som har godkänts av de behöriga myndigheterna, och analysresultaten ska meddelas den levererande och den mottagande jordbrukaren.

5. De behöriga myndigheterna ska ges de befogenheter och resurser som krävs för att kontrollera att de gårdar som har beviljats undantag enligt detta beslut uppfyller villkoren i det.

Artikel 12

Rapportering

De behöriga myndigheterna ska varje år i december, och för 2014 i september, lämna in en rapport som innehåller följande uppgifter:

- a) Kartor som visar procentandelen gårdar, procentandelen djur, procentandelen jordbruksmark och lokal markanvändning samt uppgifter om växtföljder och jordbruksmetoder på de gårdar som omfattas av undantag enligt artikel 10.1.
- b) Resultaten av vattenövervakningen, inklusive uppgifter om trenderna för vattenkvaliteten i grund- och ytvattnet samt om undantagets effekter på vattenkvaliteten enligt artikel 10.2.
- c) En utvärdering av nitralthalterna i markprofilen på hösten för de skiften som omfattas av undantag samt en jämförelse med uppgifterna om och trenderna för de skiften som inte omfattas av undantag för liknande växtföljder. Skiften som inte omfattas av undantag ska inbegripa skiften som inte omfattas av undantag på gårdar som omfattas av undantag och skiften på gårdar som inte gör det.
- d) En utvärdering av tillämpningen av villkoren i undantaget genom kontroller på gårds- och skiftesnivå och genom kontroller av gödseltransporter, samt uppgifter om gårdar som inte uppfyller villkoren grundat på administrativa kontroller och fältkontroller.
- e) Uppgifter om gödselseparering, inklusive vidare bearbetning och användning av den fasta fraktionen, samt detaljerade uppgifter om separeringssystemens egenskaper, deras effektivitet och den separerade gödselns sammansättning.
- f) Uppgifter om hur stort antal gårdar som har beviljats undantag, samt på vilka skiften som omfattas av undantag som separerad gödsel och spillvatten med låg kväve- och fosforhalt har spritts och i hur stora mängder.
- g) Vilka metoder som har använts för att bedöma den separerade gödselns sammansättning, variationerna i sammansättningen och effektiviteten i separationen för varje gård som omfattas av ett enskilt undantag enligt artikel 5.3.
- h) Förteckningen över separeringsanläggningar enligt artikel 5.4.
- i) En sammanfattning och utvärdering av de uppgifter som har samlats in vid de övervakningsstationer som avses i artikel 10.4.

Artikel 13

Tillämpning

Detta beslut ska tillämpas tillsammans med Flanderns åtgärdsprogram 2011–2014 (stallgödseldekretet) och ska upphöra att gälla den 31 december 2014.

Artikel 14

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien.

Utfärdat i Bryssel den 29 juli 2011.

På kommissionens vägnar
Janez POTOČNIK
Ledamot av kommissionen
